

REDACȚIA
Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor.; pe 1/4 de an 5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

N-rii de Dumineacă pe an — 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an:

40 franci.

Manuscripte nu se napoiază

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Dumineacă

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmon: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbru de 60 bani de fiecare publicație.

Astăzi abonamentele că și inserțiunile sunt să se plată înainte in Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

Nr. 6

PENTRU IANCU.

La Baia de Criș s'a mur scris marți o pagină în istoria vieții noastre naționale. Trei tineri universitari români au fost osândiți la căte șase septembri temniță și 150 coroane amendă, pentru că s'au dus să încoroneze mormântul sfânt de la Tebea, unde își doarme somnul de vîcă marele nostru viteaz Avram Iancu.

N'a fost destul că gendarmii au petrui în biserică și au răpit coroana, ci pentru a se dovedi ce fel de lege, drept și dreptate le da Românilor stăpânirea de ocum, judele din Baia de Criș a chiamat în judecată și a osândit trei Români pentru fapte, pe care nici un bun Român n'ar sta la îndocâl a le seviri, pentru că nici un Român nu poate recunoaște procurorilor maghiari dr. ptul că ei să ne învețe cum să ne scriem istoria, pe cine dintre noi să socotim mare, pe cine să iubim și la al cui mormânt să ne rugăm.

Nu face însă nimic. Temnițele n'au speriat pe nici un Român. Ci dimpotrivă: chiar zilele acestei în Dieta ferit fruntaș de ai politicii maghiare, între ei în interiorul ministrului Széll, recunoșteau că prigoniile pe naționalitate li a întărit că să se apere încă și cu mai mare înverșunare, iar Ungurilor nu le-a facut nici un bine, ci rău au adus patriei, caci bine și fericire numai într'o feară unde domnește pacea poate fi. In Tără-Ungureasca prigoniile stăpânirii stîrnesc într'una nemulțumiri, plângeră și lupte.

Eată de ce osânda de la Baia de Criș trebuie să deschape îngrijorare în susținutori carui patriot adevărat. Ce drept este oare acela de a lăsa ca peste inimiile cetățenilor procurorii seviniști să fie stăpâni? Ce fel de lege e aceasta: un judecăț să pună sub pedeapsă sentimentul împărțit de un neim întreg de oameni?... Si ce dreptate: să sim oprimă a ne rugă și a depune florile mormântul nouă scump?... Azlă oprimindu-ne să ne închinăm lui Iancu, mâne pe același temeu ne ar putea impiedica să ne rugăm la mormântul lui Saguna, poimâne o sa impedece copiii școală române din Sibiu să depună florile pe mormântul lui Barbu...?

Ce-i asta? Nu-i destul că suntem opriți de la ori ce mișcare și munca cu săntă să ne croim un viitor fericit, ci vor acum să ne răpească cea mai scumpă parte a suflăturii: cinstirea trecutului nostru?

De sărăciu însă prigoniile de felul acesta și tot nu se va găsi un singur Român care să nu jure credință nestramutată trecu ușii neamului nostru și să nu-l ridice vocea, sus și tare, în fața prigoniilor puse la cale cu gând să slăbească în noi simțul că mai u putere trebuie să ne încăzească înimiile: dragostea de neam!

Păgânismul se lăstează. Aproape se poate face socoteala, când Ungurimea întreagă rănește earășt cu legăea de pe vremuri lui Arpad dacă lucrurile vor merge tot ca până acum.

Citim adică în „Magyar Szó” :

Corespondentul nostru din Dobříš ne telegrafează, că în orașul din apropiere B. Ujváros 34 famili au înștiințat pe preotul ev. reformat că își părăsește legea, îmăcând fără nici o credință.

Ea foaia lui Bánffy, cel care a pus în practică legea care îngăduie ca din creștin să poti fi — păgân, scrie despre acest lucru la a căzălo și cu aceeași nepăsar că și când ar fi vorba despre o întemplieră de toate zilele.

Trebue că și la foaia astă ungurească sunt numai Jidani, cari și au pus gând rău față de Unguri.

O LĂMURIRE.

România Jună din București într'un articol dela 1/13 Februarie arătă părerea sa de rău că și Români de aici s'au împărțit după felul celor din țară: unii conservatori, iar alții liberali! Oră cel puțin foile, zicând că „Tribuna” dela Sibiu susține pe conservatori era noi pe — liberali.

E treaba celor dela Sibiu să respondă la învinuirea ce li se face.

Din parte-ne respingem recușe ne atrăbunesc frații din București. „Tribuna Poporului” este organ al partidului național. Ea să intemeiază să apere neamul românesc din regatul ungar și în afacerile de dincolo nu se amesează. Ne am simțit însă duori să reducem în adverșata lor valoare învinuirile nedrepte ce conțin celii dela Sibiu aduceau unui partid politic din România, ceea-ce vedem că, întocmai ca noi, face de altfel și „România Jună”.

Asta nu poate însă mna însă că susținem pe liberali, cari desigur nu au nevoie de sprinținul nostru, nici combatem pe conservatori, al căror patriotism nici odată nu l-am tăgăduit și cări orice ar face, nu vouchă să ne dea seara, că Românilor din măndrul regat al regelui Carol.

Atâtă deocamdată. Vom reveni însă dără în articolele ce promite că va publica „România Jună” va scrie lucruri ce ne învesc.

Tot Ovreii puternici!...

Nainte cu trei zile, în sinul anchetei numită de ministrul să studieze și apoi să propună modalitățile cum s'ar putea lecului miseria dintre Ruteni, comisarul guvernial Egan a ținut o vorbire de mare însemnatate. A arătat că oea mai mare cauza a săraciei populației din nordul Ungariei sunt — Jidani, cari vin din Galitia. A propus să se ia măsurile cele mai aspre contra lor.

La 14 c. deputatul Fest Lajos, om de al lui Bánffy, a și interpellat în Dietă, osândind aspru pe omul guvernului, care a îndrăznicit să-și arate dușmania față de Jidani.

Se mai serie că ministrul a și revocat din slujbă pe Egan...

Ceea-ce dovedește că în Tără-Ungureasca Jidovii sunt mai tari decât Ungurii.

În giurul rentei.

In septembra trecută confrății noștri dela Sibiu au scris o serie de patru articoli asupra chestiei rentei. Semnalând articoli, am exprimat regretul că nici chiar acum, când prin rezolvarea afacerii rentei ar trebui să contribuim cu totii la linistirea spiritualor atâtă vreme învățăbitie, confrății noștri nu se pot desbara de personalitate, ci continua cu aceleași acuzații nedrepte și patimase din trecut și se amestecă în luptele de partide atât de mult, că pentru ei liberali sunt o adunătură de nedestoinici, galăgioși și egoiști, iar destoinici și demni sunt numai conservatorii.

Am arătat în articolul nostru de Sămbătă răul ce se propagă în mijlocul poporului nostru facându-l a crede, că numai o parte a fraților noștri de dincolo ține la cauza națională.

Spuneam că am înțelege chiar și laudele ce d-nii Coroianu și Rațiu aduc d-lui Take Ionescu, care a rezolvat afacerea rentei. Nu înțelegem însă de ce laudând pe fostul ministru de culte al României și actualul ministru de finanțe, confrății săi trebuie să ocarasă pe dl Sturdza, șeful partidului liberal.

Văd frații noștri, cu regret, că cei dela Sibiu sunt încurajați să la București să scrie astfel. Întradevar, cele patru articole au fost reproducute în toate ziarele conservatoare din România. Era, se vede, necesitate a se dovedi, că dincoace, în Ardeal, iubiți și stimări sunt numai cei din partidul conservator. Liberalii, împreună cu șeful lor, sunt repudiati, socotiti egoiști, nedestoinici și galăgioși.

Ei bine, respectuoși hotărîrilor conferențelor noastre naționale, cari nu văd dincolo partide, ci frați pe car id-oțivă îl iubim, și consecuții atitudinei ce am luat și am observat din primul număr al ziarului nostru, trebuie să protestăm în contra acestui sistem de a se falsifica și dincoace și dincolo opinia publică românească.

Cat despre articolele ziarului săbian, vom căuta, cu toată obiectivitatea, să le reducem la valoarea lor adevărată.

Am întrebat și întrebăm înăuntru: Cum se face, că la 30 Ianuarie organul săbian este îngrozit chiar numai de grija că banii ajung în mâinile guvernului unguresc, care n'are nici un drept asupra lor și care prin volnicia de care e capabil și dreptul de control ce i-sărăda, desigur e o primejdie pentru școlile române din Brașov, iar cu sănse zile mai târziu este perfect mulțumit că banii ajung în mâinile guvernului unguresc.... Si pe cine o să convingă cei dela Sibiu că nu era mai bine ca banii să se depună la consistorul din Sibiu ori la biserică din Brașov? Cum? Nu avem oare exemplul dela Năsăud? Pentru a influența în mod desastros, e destul ca guvernul să impună cine să fie numit director și profesor.... Cei dela Sibiu sunt destul de pricepuți să înțeleagă, că lucrul acesta îl poate ajunge mai ușor când are control direct, când el dă

Sturdza n'a rezolvat în noul chestie rentei, este pentru că stăruia ca banii să se încrengăze mitropoliet din Sibiu.

Eată două întrebări, pe care le vom pune mereu, până ce vom primi răspuns.

Să luăm acum pe rând articolele.

Organul săbian începe I-ul articol din serie repudiand amestecul în afacerile noastre din casa a fraților emigranți în România.

Am reprobus deja pasajii din acest articol și am dovedit, că confrății noștri una scriu și alta fac: nu permit ca un Brote, Slavici să aibă păreri asupra afacerilor noastre din casă. D-nii Daianu și Coroianu, de când au pus însă stăpânire pe fostul organ al comitetului național, au combătut cu cea mai mare înverșunare guvernul Terii Românești și au dăscălit și insultat chiar Academia Română.

Nu este oare aceasta o ipocrisie?

Culmea îndrăsnită sunt însă următoarele rănduri (Nrul dela 6 Februarie n.): „noi ne croim judecata în chestiile de interes public pe baza faptelor date ear nu pe baza simpatiei ori a antipatiei purtări persoanelor...“ Da? Atunci de ce dl Sturdza, Poni și Haret egoiști, galăgioși și nedestoinici, iar fostul ministru de culte, dl Take Ionescu, actualul ministru de finanțe, este demn și priceput, cand e dovedit că d-sa a rezolvat afacerea pe basile puse de dl Sturdza, cu diferență că banii s'au depus la Buda-pesta?

Dar contradicție descoperim în același articol. Zice anume:

„Că banii se depun la casa centrală a statului nu este nici un rău..“

Cu un aliniat mai la vale serie însă:

Nu o spunem aceasta din motivul că am aprobat amestecul păcătos al guvernului unguresc în administrarea fondurilor curaț bisericești sau culturale ale noastre, pentru că punctul nostru de vedere este tocmai acela, că guvernul maghiar n'are nici un drept să se amestice în afacerile noastre bisericești, școlare și culturale...“

Mai la vale găsim apoi un mare neadevar. Serie anume:

„...b-serica sf. Nicolae din Brașov a aflat destul de bună aranjarea făcută pentru că altă aranjare nu bună nici nu ceruse...“

Cum n'a cerut? Dar desigur n'a pornit dl Voina proces ca banii să ajungă la Budapesta și „Epoca“ la 25 Sept. 1898 doar scrisese că ar fi o trăfare a se da banii pe mâna guvernului unguresc.... Si pe cine o să convingă cei dela Sibiu că nu era mai bine ca banii să se depună la consistorul din Sibiu ori la biserică din Brașov? Cum? Nu avem oare exemplul dela Năsăud? Pentru a influența în mod desastros, e destul ca guvernul să impună cine să fie numit director și profesor.... Cei dela Sibiu sunt destul de pricepuți să înțeleagă, că lucrul acesta îl poate ajunge mai ușor când are control direct, când el dă

banit, decât atunci când n'are nici un amestec cu renta.

Găsim în același pasaj (ultimul din art. I) înca urmatoarele :

„Că întră imprejurările date, nu se poate face oare, ca guvernul român să lege o învoială și mai favorabilă cu guvernul machiar, e o chestie asupra căreia ne-am putut da văzarea numai după ce am cunoaște toate denersurile făcute și toate noile schimbări.”

Intelepte vorbe. Numai că și bineții nu le-au urmat în atâta căsuri, când a fost vorba despre actele guvernului Sturdza.

Ori cunoște confrății dela Sibiu lupta d-lui Sturdza până ce a putut face pe cîrvenul ungur să admită că vorba de rentă, iar nu de subvenție cum, acum e anul, zicea chiar actualul prim-ministru al României? Dar domnialor nu au publicat nici unul din multele acte, produse în Cameră de d-l Sturdza. Nu vîr să reproducă nici nota diplomatică ce d-l Sturdza a adresat-o baronului Arenthal.

Discuție de bună credință este aceasta?

Scriesem deja cele de mai sus, când eata că ne sosesc „România Jună”, numeriți dela 30 și 31 Ianuarie v.

Găsin aici acuse atât de grave la adresa d-lui Rațiu și a celor din giurul său, că ne simțim îndemnați să nu mai urmăm discuția, ci să așteptăm să vedem ce zice d-l Rațiu la înviuiriile nespuse de grele ce ziarul naționalist bucureștean auce celor din giurul ziarului sibian.

IUBILEUL

metropolitului Dr. Mihályi.

Alături, Mercuri, sărbătoarea „întîmpinării Domnului”, împlinindu-se toamna 25 de ani, de când înaintea lui Dr. Victor Mihályi, actualul metropolit al bisericii române gr. cat., a fost ridicat la treptă de arhiepiscop, în diocesa Lugojului, pentru orașul Blaj îndeosebi și pentru întreaga metropolie peste tot a fost o zi mare, o zi de cea mai mare bucurie. În această zi adecăt înaintul prelat și-a sărbătorit jubileul de 25 de ani de arhiepiscop, care s'a petrecut îndeosebi la Blaj cu mare pompă.

Din acest prilej sârbătoresc revista „Unirea” a ses un număr extraordinar, în care se face pe scurt istoricul acestui timp de un patră de veac de la urcarea înaltului iubilant pe tronul arhiepiscopal, precum și reamintirea momentelor solemn de la instalarea Lui ca archiepiscop și metropolit.

In același număr se publică și o pastorală a înalt-preașteiai Sate către clerici și poporul credincios al arhiepiscopiei din prilegiul iubileului, cum și amănunte despre decursul sârbării iubilare din Blaj.

In cele următoare extragem din „Unirea” cateva amănunte despre aceste frumoase sârbări iubilare:

„Piața episcopală înconțiu însoțită în o mare de lumină. Un săgmot viu de veselie trece din grupă în grupă, crește, se măreste și erupă, în sfîrșit, de toată simțita ofără trăeasă metropolitul...”

Fericitul arhiepiscop e și doilea în seria capilor bisericii unite, care a fost învrednicit de Dumnezeu să-i sărbeze iubileul de 25 ani al episcopiei.

Dacă pentru manifestația de azi a revenit Blajului onorul să-i sărbeze simpatia și dragosteasă pentru iubilant, el se nisuește să se achite cîștig de această onoare între marginile posibilității.

Cete-cete grăbesc pe străvechiul gimnasiu. Deodată se aude un semnal și conductul pieșă avându în fruntea muzica pompierilor, apoi elevii de la școala populară, elevii preparandiali, studenții gimnaziului și profesorii lor.

Orchestra cântă „Marsul lui Mihai” și mai puternic de căt sunetul ei erupă din numeroase piepturi aciamarea mulțimii: trăeasă metropolitul!

La seminarul teologic se slătură la conduct clericilor cu profesorii lor, iar la Internatul de fetițe elevile școlii de fete.

Încungurând piață, concertul ajunge în curtea reședinței metropolitane, care găme de multimea celor adunați, și întimpinat de orchestra studenților se poartează în fața reședinței.

Deodată în ușa castelului apare iubilantul încungurat de membrii familiei sale, membrul veneratului capitul și alții.

Aclamațile nu mai vor pară să încoleze. În lumina enigmătoare a fațelor se înțelege că metropolitul își doare basbe de încrești cări pline de razele iubirii vor să întreacă cu strălucirea aceasta lumină.

În sfîrșit săgomotul ovăzuoilor se liniștește și prof. Alexiu Viciu salută pe metropolit prin un discurs cald, plin de poie și flumetă.

Ultimile vorbe ale cratului nu se mai aud. Ca dintr-un gîs puternic răsună un sincer și nesfîrșit să trăiesc! Chorul cântărilor, suntele celor adunați, totuși împreună glasurile și vor ca înreau și tot mai sincer să răsene căntarea trăiesc! să trăiesc!

După acestea multimea face și plini de atenție asculta cu totul cuvintele acelaia, căruia însă a fost dat de provoziunea să ajungă la 25 de ani universare a schieriei sale.

Metropolitul multumeste cu vocea vibrantă. Sfaturile tinerimii să pună în sfîntenie la școlile acestea, să ascute de sfaturile și învățările ce îi se dau de învățătorii lor, să și formeze caracterele lor, ca să poată rezista cu succes oricărui împărat și sub orice impregnare și termină achiziționând pe Majestatea Sa Imperială și Regele Francisc Iosif și pe Sfânta Sa Papa Leo XIII.

Coral postat la dreapta intrării căntă într-o ocasională și apoi între vîl și îndelungă sălamări retrăgându-se iubilantul, conductul să reîntoarcă pe călăre de mai înainte.

Ne asociem din inimă și noi la urăriile de bine și trimitem cele mai sincere felicitări înaltului Prelat iubilant, dorindu-l viață lungă și încoronată de fapte de luceafără și fericirea bisericii și a națiunii sale.

PROCESUL DELA BAIA DE CRIS.

Martii s'a desbatut la judecătoria cercuală din Baia de Criș procesul pornit împotriva d-lor C. Steer, Novacovici și I. Scurtu, pentru că în luna trecută au pus cunună pe mormântul lui Iancu și au rostit și căte o vorbire.

Toți Români din loc și din prejurer au grăbit să inconjure pe acuzați și pe apărătorii lor, d-nii T. Pop, Fr. Hossu și Dr. St. C. Pop. Tinerii universitari s-au purtat brav, iar căt despre advocați, au zdorbit toate acuzațiile ridicate ale procurorului, căre de altfel spre surprinderea mulțitor — a lăsat pe Iancu. Judele avea însă osândă scrisă din nainte, așa că oricât de slab a fost procurorul și oricât de strălucit s'au apărat acuzați și au vorbit apărătorii, procesul s'a sfîrșit cu seara septembriei temnișă pentru fiecare tiner și 150 coroane amendă.

Din Bucovina.

Adresa de mulțumită a dep. E. Schneider. La adresa trimisă din partea tinerimii deputatului E. Schneider pentru apărarea causei române în delegații, d-l Schneider a răspuns cu următoarea mulțumită:

Mult stimate domnule!

„Frumoasa adresă am primit-o. Vă rog să exprimați donatoarelor drăgușe și denatorilor mulțumită mea cea mai cordială și să-i asigurați, că în de prima mea datorie de a mă întrepunere pentru națiunile creștine.

Că ajung puterile mele slabă, totdeuna și sigur voi face aceasta și îu ori ce împregnărăți în de misiunea mea cea mai sfântă de a sta în ajutorul celor suprimați.

Nu perdetă sănătatea în Dumnezeu și în viitor, pentru că cauza pentru care luptați este o cauza dreaptă, ce este cauza nobilului Voastre național pe care cu același drept totașă de mult o iubiti ca și eu pe a mea.

„Să trăească România!

Al doilea sinzler

E. Schneider m. p.

Aducând această mulțumită la cunoștița stimărilor persoanei cari au subseris adresa trimisă d-lui dep. E. Schneider, o fac aceasta în speranță sfântă că cuvintele pline de încurajare ale nobilului și onorului nostru amic vor produce acel entuziasm în inimile noastre, că trebuie să cuprindă totă suflarea românească în luptă

uriușă ce trebuie să o purtăm cu zugrăuitorii noștri pentru biserică și națiune. („Pacea”).

Dimitrie Cărbune,

absolvent de teol.

Dacă încolo române pe vecie și noi, în „locosorul” — cum scrie în episozi din urmă — pe care îl vom impărtășa cu flori, cum se cuvine monții unde oahnește un luptător atât brav și o lumană atât de sbaciumată.

Din Dietă.

Eașa cîstă română.

În sedință de erl, 15 i. c. n. a. Diromanoagul deputat Komjáthy Béla, în legul dezbaterii asupra bugetului ministerial pentru trebile din Hunedoara, eașa s'a năpustit asupra Românilor.

Scoatem din vorbirea sovinistului Komjáthy următoarele ieremiade.

Chestia naționalităților.

„In chestia naționalităților — zice — care să în sirloșă legătură cu situația din țară, trebuie să fim cu mare precauție; a face critica și mai deosebită a formă, a crea ceva. În vorba din rîndul trecut, ministru-prezident dat nădejde în aceasta privință. Cu acestea Komjáthy nu se poate impăca politica de naționalizări a ministrului său și din această privință va cădea într-o amează venită pe la redacție. — Să spunăți că oamenii din Rusia sunt cauți și ou căută să întrețină șuturi cu bisericile noastre ortodoxe, o parte din aceste biserici rugăciunile nu pot fi făcute pentru Francisc Iosif, ci pentru Rusia”.

Gyurkovics György: Nu este veritat!

Komjáthy: Băi așa este!

Gyurkovics: Aceasta o știu eu bine deosebit D-na!

Băncile românești.

Komjáthy: Poftuți și urmăriți întunecă isvorarele de bani ale mișcării naționalităților; poftuți și urmăriți asupra lui posibilor acestora!

Dacă această controlă vor să fie astfel elemente, atunci activitatea lor să fie foarte îngrijorătoare. Lucrul de căpăt este, că să scoatem poporul de sub teritoriul. Prin aceasta înțeleguți nu voie să lăsați în România, nu voie să fie sterlite dreptănumărul. (Asa să trăiască, Jenőbel — „Trib. Pop.”) El merge chiar mai departe. El voie să promoveze mișcări culturale și economice ale naționalităților. Cu intuire — zice — trebuie să păsește naționalităților, dar ar dori totdeauna să se scoată de sub silnicia conducerii acestora. (Acasta o mai înțelegem Red. „Trib. Pop.”)

Szék Kálmán: D'apoi că asta și eu!

Komjáthy: Instituțile de bani și întunecă isvorarele de bani ale mișcării naționalităților; poftuți și urmăriți asupra lui posibilor acestora.

In 1872 — zice — s'a fondat bina și de atunci băncile române s'au și peste secolul.

In rîndul trecut ministrul de finanțe, Dr. Sz. Miklos, în cimitirul de la gădăpădure, unde era săzsat și catafalcul. Fericită moștenirea Arad, 14 Februarie n. 1900. Tribuna Poporului.

La înmormântarea sa a avut loc Mereuri la orele 4½ după ameza. Era o vreme urâtă, plouă și vent rece, dar prietenii său l-au petrecut la locul de veci.

Eata cum redacția noastră a vestit moartea și înmormântarea:

Luminării noastre înainte de luptă, publică și foarte legături. Lucrul de căpăt este, că să scoatem poporul de sub teritoriul. Prin aceasta înțeleguți nu voie să lăsați în România, nu voie să fie sterlite dreptănumărul. (Asa să trăiască, Jenőbel — „Trib. Pop.”) El merge chiar mai departe. El voie să promoveze mișcări culturale și economice ale naționalităților. Cu intuire — zice — trebuie să păsește naționalităților, dar ar dori totdeauna să se scoată de sub silnicia conducerii acestora. (Acasta o mai înțelegem Red. „Trib. Pop.”)

In 1872 — zice — s'a fondat bina și de atunci băncile române s'au și peste secolul.

In rîndul trecut ministrul de finanțe, Dr. Sz. Miklos, în cimitirul de la gădăpădure, unde era săzsat și catafalcul. Fericită moștenirea Arad, 14 Februarie n. 1900. Tribuna Poporului.

La înmormântarea sa a avut loc Mereuri la orele 4½ după ameza. Era o vreme urâtă, plouă și vent rece, dar prietenii său l-au petrecut la locul de veci.

Eata cum redacția noastră a vestit moartea și înmormântarea:

Luminării noastre înainte de luptă, publică și foarte legături. Lucrul de căpăt este, că să scoatem poporul de sub teritoriul. Prin aceasta înțeleguți nu voie să lăsați în România, nu voie să fie sterlite dreptănumărul. (Asa să trăiască, Jenőbel — „Trib. Pop.”) El merge chiar mai departe. El voie să promoveze mișcări culturale și economice ale naționalităților. Cu intuire — zice — trebuie să păsește naționalităților, dar ar dori totdeauna să se scoată de sub silnicia conducerii acestora. (Acasta o mai înțelegem Red. „Trib. Pop.”)

In 1872 — zice — s'a fondat bina și de atunci băncile române s'au și peste secolul.

In rîndul trecut ministrul de finanțe, Dr. Sz. Miklos, în cimitirul de la gădăpădure, unde era săzsat și catafalcul. Fericită moștenirea Arad, 14 Februarie n. 1900. Tribuna Poporului.

La înmormântarea sa a avut loc Mereuri la orele 4½ după ameza. Era o vreme urâtă, plouă și vent rece, dar prietenii său l-au petrecut la locul de veci.

Eata cum redacția noastră a vestit moartea și înmormântarea:

Luminării noastre înainte de luptă, publică și foarte legături. Lucrul de căpăt este, că să scoatem poporul de sub teritoriul. Prin aceasta înțeleguți nu voie să lăsați în România, nu voie să fie sterlite dreptănumărul. (Asa să trăiască, Jenőbel — „Trib. Pop.”) El merge chiar mai departe. El voie să promoveze mișcări culturale și economice ale naționalităților. Cu intuire — zice — trebuie să păsește naționalităților, dar ar dori totdeauna să se scoată de sub silnicia conducerii acestora. (Acasta o mai înțelegem Red. „Trib. Pop.”)

In 1872 — zice — s'a fondat bina și de atunci băncile române s'au și peste secolul.

In rîndul trecut ministrul de finanțe, Dr. Sz. Miklos, în cimitirul de la gădăpădure, unde era săzsat și catafalcul. Fericită moștenirea Arad, 14 Februarie n. 1900. Tribuna Poporului.

La înmormântarea sa a avut loc Mereuri la orele 4½ după ameza. Era o vreme urâtă, plouă și vent rece, dar prietenii său l-au petrecut la locul de veci.

Eata cum redacția noastră a vestit moartea și înmormântarea:

Luminării noastre înainte de luptă, publică și foarte legături. Lucrul de căpăt este, că să scoatem poporul de sub teritoriul. Prin aceasta înțeleguți nu voie să lăsați în România, nu voie să fie sterlite dreptănumărul. (Asa să trăiască, Jenőbel — „Trib. Pop.”) El merge chiar mai

Simțul recunoștinței naționale...

Cluj, 12 Februarie 1900.

Când duchul răutății omenești, ocrorit și întărât prin contactul sănătății cu societatea maghiară, izbutise să pornească un fel de *bellum omnium contra omnes* între România și inteligenția din capitala Ardealului, atunci Dumnezeu în marea sa bucurie și înțelepciune a hotărît că trimită acestor oameni, vrednicii încă de a trăi, solile vestitoare de pace. Si eată nobila și fericita matroană Ioana Bodilă din Sibiu și-a îndreptat bunul său cuget la Cluj și 35.000 fl. l-a destinaț pentru creșterea tinerimii române universitare. Eată și nobilul și fericitul prototipic comitatens Ioan Petru se ridică cu sufletul său în regiunile creștini și de acolo trimite celor rămași în viață glasul și sfatul său: Eată, fraților Clajeni, las moștenire averea mea de 80.000 fl. literaturii și culturii poporului român, drept înțelegătură și pentru voi, că un neam de oameni coplerit de păcate numai prin virtute se poate mărtui.

E priveliște măreată, când în răsboiul astăzi dintre frați întrevine ca împăcitor voineță dumnezească. Fi-va oare acum în stare duchal cel bun să biruiască asupra celui iubit? Fi-vor pământenii îndupla că să dea ascultare soliei celui dintru înălțime? Si cum vor răsplăti ei atâtă bunătate cea reașă?

Simțul de recunoștință, pe care urmăriți manifestația față de memoria marilor săi binefăcători, este o sigură cheie a răspunsului, ce am cutesa să-l dăm la aceste întrebări. Românilor din Cluj au și dovedit eri și astăzi în punctul acesta gradul lor de inteligență morală și spirituală. Eri, în 11 Februarie, cu ocazia deschiderii tabloului fericitei Ioana Bodilă (dărât de soțul ei, de asemenea răposatul Ioan Bodilă) tinerimea noastră universitară a aranjat în localul „Casinii române” o sădină festivă, la care a fost invitată, firește, întreaga inteligență română. Sădină a decurs după următorul program: 1. Cuvântul de deschidere, rostit de dl stud. jur. L. Moja. 2. Mihaleșne, Doamne, cântat de corul tinerimii. 3. Cuvântare ocasională, de dl stud. Jur. I. Scutaru. 4. Ora sfintă odihnește, de D. Cunțan, cântat de corul tinerimii. Programul a fost bine executat și ființa nobilei binefăcătoare a tinerimii ni-s-a prezentat și de astă dată în toată strălucirea sa. Dar, că tinerimea și apoi societatea română din Cluj și-a apreția o faptă nobilă, că într-adevăr e insufiță de astfel de acte de recunoștință, — despre aceasta — să avem iertare — numărul cel mic al celor prezenți la serbare nu ne-a putut nici decum convinge. — Aceeași impresiune ni-s-a făcut Românilor din Cluj și astăzi, când comitetul despărțimentului Clujan al Asociației a dispus să se întâlnă un parastos în biserică greco-catolică din loc întru pomenirea fericitului Ioan Petru. Afără de reprezentanții „Economului” și vre-o 2-3 amici personali ai reposatului, nimenea, nici chiar amintitul comitet n-a participat la acest act de pietate.

Ca oameni putem explica toată răutățea și prostia omenească, care a învățat de mult relațiunile sociale române din Cluj. Dar trebuie să fi anume din Cluj și să fi într-un anume cu aerul din metropola culturală și ardeleană, pentru că omenește și poti prinde atâtă săracie morală, căză domnește aici. Oamenii lipsiți de simțul recunoștinței față de propriul lor binefăcător sunt pe cale de a se răsboi nu numai cu ei de o seamă cu ei, ci și cu D-zeu. Această înălță ar fi la tot casul un sacrilegiu, și așa ceva nu putem bănuia despre Clujeni.

X. Y.

„Biserica și Scoala“.

Prea Sfîntul nostru episcop diocesan, Iosif Goldiș, a făcut în mai multe rânduri să treacă inima diecesei în palpitări mai repezi, umplend-o de bucurii neașteptate.

Cel dintâi lucru ce l-a săvîrșit, și care ne-a indemnătat să așteptăm mult bine dela înțelepciunea Lui, este numirea părintelui Vasile Mangra: întâi ca redactor la „Biserica și Scoala”, apoi avansarea lui la protosinicol și numirea de referent onorar în senatul bisericesc.

Al doilea și al treilea lucru a urmat repede unul după altul: numirea profesorului Romul Ciorogariu ca referent onorar în senatul școlar și a D-rului Ioan Suciu în senatul episcopal.

Indeosebi voiu insistă asupra momentului, după mine, de cea mai mare importanță: redactarea organului episcopal „Biserica și Scoala“.

Nu voiu repeta laudele meritate, ce le-a adus înțeleptul arhiecrește părintelui Mangra cu prilejul numirii lui de redactor al acestui fol.

Biserica noastră, neamul românesc, peste tot, îl cunoaște prea bine, decât ca laudele mele să-l folosească în scopul de a-l recomanda. Știu din trecut și-mi aduc eu drag aminte, că că dragoste elevii seminaristi ascultau sfaturile profesorului lor iubit, și cine a fost martor la prigoniile ce le-a indurat și mai cugetă la vremea când era purtat pe umeri, nu se va mira de mine ori de altii că mine, cari eram socotiti nebuni..., nebuni pentru că iubiam idealul în preoție și pe un preot ideal, și pentru că nu puteam suferi tipuri de tergo-vechi în biserică lui Christos.

Dar, părintele Mangra, puritanul naționalist și preotul nostru ideal, a trebuit să aștepte aproape un pătrar de veac pentru curățenia caracterului său, și să fie recunoscut vrednic de un prelat, soț în suferințele vieții, adaptat din isvoarele cristaline ale cunoștințelor mai înalte teologice și luminoase, și ca un fiu credincios să fie recompensat de un tată adevărat.

Cetiam și în trecut „Biserica și Scoala“. Marturisesc însă, că cel căpătă numeri, apărută acum în proaspăt, sub redactarea părintelui Mangra, mă înălță susținătă mult mai mult decât în trecut numerii unui întreg an. Articolii de fond, scrisi cu pricinere și cugetare multă, sunt o adevărată recreație sufletească, — înălțat abia așteptă să sosească sfânta Dumineacă spre a-l ceti. Celalți articoli, de cea mai mare valoare pentru luminarea noastră, — între cari în a remarcă o predică clasică a Prea Sântiei Sale d-lui nostru episcop Iosif Goldiș, și una aleasă a părintelui Mihaiu Păcașianu, — dovedesc cu prisosință, că prin organul diecesei respiră un spirit liber, înalt, și o dragoste curată și ideală pentru luminarea luminătorilor poporului.

Sunt pe deplin încredințat, și am date positive, că în trecut organul „Biserica și Scoala“ era foarte puțin cedat de preoțimea noastră, îndeosebi generația mai tineră aproape nu-i da nici o atenție.

Acum însă, am nădejde înțeleptă, că scrisă într-o limbă românească bună, urmând a fi redigată pe baza planului indicat, vom ave-

în „Biserica și Scoala“ un scump juviaer al literaturii noastre teologic-pedagogice.

Covăsint, 30 Ian. v. 1900.

Preot Al. Munteanu al lui Vasile.

Dela sate.

Dlui vicispân al comitatului Arad.

Dintr-o epistolă mai lungă trimisă din Măderat și subscrisă de mai mulți săteni, ex-tragem următoarele:

De căpătă an, advocatul Tagányi, proprietar de vie în hotarul Măderatului, an de an a cuprins din pășunea comunelui, jur imprejurul vieții sale, ear în anul trecut a zidit o casă de peatră în mijlocul văii, care e miesuinită printre ilesul comunel și via lui, prin ce a făcut, ca apa să-si mute cursul mai înspre iles, ear din jos de casă, de-a lungul văii mijlocul este ieșit.

Sătenii văzând cuprinderea au silit comitetul comunal să facă proces numitului domn. Spre acest scop a și existat față locului protopreitorul Șiriel, dl Páris, care a și recunoscut și constatat cuprinderea, dar treaba a rămas moartă. Comitetul comunal văzând aceasta, a decis să aducă un inginer, care să măsoare via numitului domn, precum și miesuina bătrâna, spre care scop au aleș o comisie de 3, între cari au fost: Simeon Galde, jude prim., George Mihăiță, epitrop și George Cosma. Aceștia în numele comunelui au luat advocaț pe Dr. Ioan Némét și inginer pe dl Rozvai din Arad.

In luna trecută a și fost inginerul însoțit de antistia comunală și căpătă membru din comitet, ear din partea lui Tagányi au fost spani și vințeleri.

Abia a ajuns stirea despre măsurare — în Arad — și numai decât a întrevinut la viescomită, ear M-sa a telefonat la fibirău, ca numai decât să plece și să opreasca pe primar — despre care se mințise că a intrat cu o mulțime de oameni pe teritorul lui Tagányi și i-au nimicit toate plantațiile, ceea-ce în urmă s-a constatat, că nu e adeverat.

Căteva zile s-a ținut cercetarea contra primarului Simeon Galde, căci eu ori-e preț, fibiréul voia să-l scoată vinovat, nu știm, la poruncă mai finală, ori pentru că la alegerea trecută de antistie a reieșit peste voia d-sale? ori pentru că la alegera membrilor din congregație n-a sărit pe oameni să voteze la poruncă, ceea-ce n-ar fi putut face de fel, dar destul că după multă trudă a și isbutit. Căci deși adevărat e, că primariul n'a făcut de capul său, nici n'a intrat în fruntea mulțimii, cum s-a mințit, nici n'a atâtat pe nimeni, totuși dl „fibiréu” Páris, în ziua de 12/II n. a suspendat pe numitul primar, ori mai bine zis, a cercat să astupe gura sătenilor, să nu ceară ce li-s-a luat, să nu protesteze contra nedreptății ce li-s-a făcut.

Vestea despre suspendarea primarului a străbătut comună, ca fulgerul, și urmarea nu știm care va fi. Primarul e om iubit și chiar peste voia lui a fost reales de cassar cultural, și de aci se vede, că sătenii și au pus incredere într'insul fiind om de treabă și de omenie, cum rari se pot afia astăzi — De altcum și dl fibirău a recunoscut aceasta, căci nu-a săs, că dacă ne rugăm de ertare de Tagányi, apoi îl repune.

Vom dar să știm, că de ce l-a suspendat? Căci vină nu i-s-a afiat: Poate dl fibirău, — ori cum se crede, că cu aceasta a adus pace între noi și Tagányi? Cum? Pentru că noi nu lăsăm ce este al nostru să fim batjocoriți? Un sat întreg să se lase călcat în picioare de un singur om? Moșia noastră rămasă de moș-stra-moși s-o lăsăm ciungărită de un om care crede că el e atotputernic? — Nu, nici odată!!

In Măderat nu se va afă om bătut de Dzeu, care să vindă moșia sătească.

Noi, când am auzit că dl vicispân a vorbit în adunarea comitatului de adevăr și dreptate, am crezut că va fi chiar asa, dar tare ne-am înșelat, căci vedem, că dreptatea nu-se măsură pe dos.

Așteptăm, ca să nu se facă dreptatea atât cu repunerea că mai grabnică a primarului, că și cu judecata asupra cuprinderii din pășune.

Mai mulți săteni.

Din Banat.

Grebenaț, 25 Ianuarie v. 1900.

La îndemnul imbitului nostru înveșător, Lazar Oprin, și în comuna noastră Grebenaț, în luna lui Faur anul trecut, s-a înființat cor vocal bărbătesc compus din 26 tineri, având ca diriginte-instructor pe bravul econom Grigoriu Bosioc din Berlîste. În anul trecut, venind timpul luerului de camp, și fiind că corul nostru sunt mai toți agronomi, nu s-a putut înveța decât numai sf. liturgie pe note. În 7 Decembrie a. tr. tusa, spre continuare din nou, s-a adus numitul diriginte, care și acum este la noi, și la sărbătorile Nașterii Domnului, a Anului-nou și a Bobotezelor corul a cântat cu toată precisiunea sf. liturgie, încă lacrămi de bucurie și măngăere sufletească se vedea în ochii credincioșilor, produse prin cântările armenoase ale bravilor tineri coriști, ear după serviciul divin din gurile bătrânilor și cu deosebire din ale femeilor nu au mai decât laude și rugăci de sănătate la adresa coriștilor lui.

Durere, corul nostru a avut și căpătă dușmani și încă dintre fruntașii comunelui, pe cari, cunoscând că se vor îndrepta, nu-i citești cu numele.

Asta a îndemnat pe unii tineri rătăciști necoristi, ca la Boteni Domnului să cante ei după metoda veche, în 2 vocii, ca să conturbe corul înființat spre a-l dispera. Spre a se pregăti pentru scandal, numiți rătăciști sprințini de dușmani corul nostru, s-au și adunat în vre-o 3 sări într-o casă privată, sub numirea de „vicecor”, însă multămătă ținutel bărbătesc și înțelepte a domnului înveșător Lazar Oprin și a epitropului Petru Gurgut, că acel nefericit nu și-a ajuns scopul, de-oarece corul, contra voinței preotului pontificante, a cântat și la Boteni ceremoniile la sf. liturgie și la sfintirea apel, și scandalul pregătit nu s-a întâmplat.

FOIȚA „TRIRUNII POPORULUI.“

Vezi tu marea.

(Heibeli.)

Vezi tu marea?... Pă ei față
Strălucesc raze de soare,
Si în ea se oglindea
Toată-a cerului splendoare;
Totuși jos, în adâncime,
E mărgineau prețioasă,
S'unde ea se odihnește,
E tot noapte înțunecoașă.

Marea-adâncă e ca mine.

Si sălbatec gândul meu
Pe mărete valuri saltă
Si s'avântă tot mereu;
Ea căntă celele mele
Trec pe unde pluitoare
Si se leagăna deasupra,
Ca și rasele de soare.

Si din ele schinteașă
Aer fermecat de glume
Si iubire fericită,
Cum abia există-n lume;
Totuși sinul meu-i-adâncul,
Unde sângeră 'n tăcere
Inima mea 'ntunecată
Si adrobăta de durere.

Maria Cioban.

In 16/28 l. c. corul nostru s'a produs in sala scoalei comunale din loc, cu un concert impreunat cu teatrul după o programă bine aleasă. Concertul a succes peste așteptare, cu deosebire „Uită mamă colo'n vale“ la stăruința oaspeților a trebuit repeată. Indoebobi frumos a cântat d-șoara Ana Munteanu solul său „Dorul fetișe“, ear în piesa teatrală „Săpătorul de banj“ coristul Paun Chicu în rolul lui Stefan plugar cu stare bună și George Jivan ca „Jiduș lipitoare“ au jucat, ca și când tot pe scena teatrului ar fi crescut, cu toate că acum li-a fost cea dintâi probă pe acest teren.

Succesul moral și material al acestui concert a fost multămitor întrând la cassă suma de 69 cor. 30 fil.; ear poporul cu deosebire dela acel concert este foarte insuflețit pentru cor, cu atât mai vîrtoasă, cu căt fiind noi încunigurări de toate părțile de comune sârbești, economii de aici nu au avut idee despre astfel de instituții binefăcătoare.

Dintre străini au luat parte la concert domnii: Vichentie Radivoevici, din Rudăria, Platon Visnich și Pavel Retezan din Gaitaș, N. Boioc și soția din Berlești, Petru Turturea cu familia, Mihai Nandrea cu familia, Nicolae Nicolaevici și Constantin Dragan cu familiile, dșoarele Iuliana Poenari și Sinodia Turtures, toți din Straja.

Petrecerea și jocul au tînuit până în zilele zilei.

La intrarea în sală a lor 13 coriști în frumosul nostru costum românesc, cu pene de curcan în căciuli și cu zurgălaș la opinci, aplauzele nu voiau să mai inceteze. S-au și jucat „Călușerul“, „Bătuta“ și „Hora călușerilor“ cu o precizie admirabilă.

Intreg meritul înființării coralui și a propășirii lui se atribue bunul nostru în vîșător Lazar Opriu, care siugur a veghiat asupra coriștilor deoare ce ai nostri doi preoți nu s'au interesat de causa corului, și pe lângă indurarea multor neplăceri a știut să țină strins la olaltă pe coriști, indemnându-i să fie constantă pe calea apucătă. Cu atât mai vîrtoasă se cuvine laudă domnului învățător, fiind că dînsul deși nu e confesional, ci comunal, numit de înaltul ministeriu, ca Român bun ce e nu și-a uitat de chemarea să a de a deschidea poporul român pe toate terenele.

Acum e în proiect înființarea unei societăți de lectură în comuna noastră.

Dela concert încoace dl preot Simeon Balea, convingându-se despre capacitatea coriștilor a promis să se interese și dînsul

de causa coralui și vedem, că se ține de promisiune. Ne bucurăm de aceasta și dorim, ca Dumnezeu să-i dea gândul bun, căci cu puteri unite vom pute și mai mult propășii pe toate căile bune. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Amicul coralui.

Români și oameni slabă.

Sân-Nicolaul mic 1/13 Faur 1900

Vineri în 9 Faur n. a. c., s'a întînplat în comuna noastră Sân-Nicolaul-mic (cercul Aradului-nou) schimbarea antistiel comunale, care în urma purtăril cuviințioase a fibrăului Schäffer, ar fi îndestulit și înveselit inimile tuturor, dacă între al noștri nu se aflau oameni răuțăcioși și slabă de inge, anume: fostul primar subșt. Sfîra Oprin, Mitru Militariu (care de mult tremură după cără), și moșneagul Teodosie Florin, cari ca membri aleși ai comitetului comunal, în loc de a vota la candidarea la cassă pe lângă un Român cinstit și om vrednic de acea funcție, cum e Damaschin StefanoVICI, despre care era vorba, — făcând gălăgie și guri mare, au votat cu fostul cassar neamă, Krawath Petru, care (ierea-l Dzeu) căt a fost cassar a incurcat și cultul românesc, ba a fost și învrednicit din partea vicipanului și de un „dorgatoriu“ pentru administrarea banilor comunali.

Sfîndu-se fibrăul de purtarea celor numiți, și vîzând rătăcișii că așa nu merge, au suicit o pe altă coardă, și dimpreună cu notarul, au insistat, ca la postul de cassă să nu fie candidat nici un Român, eară ce iată Români rămânând în minoritate, să ales un neamă, ceea-ce, dacă numiți se purtau cum se cuvine unor Români adevărați, nu se întâmplă.

S'a ales de primar: Petru Grozav; jude: Sava Crișan; cassar: Iosif Piller și jurat. Sava Bugariu, dela cari ca oameni ciuști și mai mult tineri ca bătrâni, comuna așteaptă îndreptarea multor reie, cari au băutuit în trecut în comuna noastră.

Că de luchieri zic, că celora ce li-să mai dragi străini decât poporul, din a cărui incredere au ajuns unde sunt, să le fie rușine de purtarea lor, asemenea și altora cari ar face ca dînsă?

Sân-Micăușanul.

Timișoara, 9 Februarie.

Onorate domnule Redactori!

In n-rul 6 al fișuicei de aici (Ne gănam și tipări titlul! Red.) a apărut în zilele trecute din Mehala un asa numit

.Raport special“ îscălit numai, dar nefabricat de un George Magdi, presid. comit. par chial.

E cunoscută prea bine caracteristica acestei fișuice înaintea publicului român. Îmi țin sub demnitatea mea, că reflexiunile mele la acel Raport mincesc să le adresez la o asemenea foaie. Recurg deci la d-voastră rugându-vă, ca să binevoiți a le da loc în coloanele prețuitului nostru jurnal Tribuna Poporului“

In pretinsul Raport președintele se jalbește, că în sinodul parochial, tînut în 21 Ian. n. i., în care era pusă la ordinea zilei redactarea novei consimări a membrilor sinodului pe anul 1900, ajutat de un potocă, bătrân, aș fi provocat în biserică, unde s'a tînuit sinodul, scene turburente și rușinătoare; aș fi exceptionat pe rînd niste plăgări fruntași și gaze bune, cari s'au împlinit pururea datorințele cără biserică (?) cari au luptat și jertfit pentru românește (?); că aceste exceptionări le făceam pentru greșelile din tinerețe ale respectivilor, pentru cari azi nu ar mai putea invinuîti; că din cauza asta s'a revoltat sinodul întreg și a protestat contra propunerii mele, prin care am provocat atâtă scară și turbureală nemotivată. Acestea apoi sunt întreținute și urmate de amenințări, epite murdare, expresiuni mojicești și injurături coicești, demne și foarte potrivite pentru îscălitul președintele, pentru fișuica numită și pentru cei de pănura lor.

Pentru ca On. public cetitor să nu fie dus în rătăcire, lasă urmeze faptul așa după-cum s'a întîmplat:

In 21 Ianuarie, n. a. c. s'a tînut în sf. biserică din Mehala sinod parochial sub presidiul administratorului preot Spîn. La ordinea zilei fusese compunerea listei membrilor loi. Cetindu-ni se lista membrilor, eu ca și un membru al sinodului parochial, în virtutea dreptului garantat prin statutul nostru organic, am exceptionat pe uni și pe alții, cari fiind pătați ori neliniștiți și datorințele lor parochiale, în înțelesul § 6 din statutul organic nu pot fi membrii. Între cei exceptionări era și tutorul primar Arcadiu Gruiu. Acesta stringându-și pumnii dimpreună cu feciorul seu învățător și cu al doilea învățător, -- aleargă la mine provocându-mă cu sberături să le spui când și cum au fost pătați.

L-am răspuns numai atâtă, că au fost pedepsiți cu închisoare pentru crimă. Aceasta durându-foarte tare, 1-a învățat și mai mult și asociându-lă și Chira Pivășin cu frate-său Ștefan Pivășin au început în tulburarea loră urlă și a sbiera că și niste

flare sălbaticice asupra mea, de cuget se răstoarnă biserică. Vîzând că am lucru cu niste oameni rabiași, ordin simplu, pentru a încungi pericolul, cetea aștepta dela atari oameni, am aflat că mă depărta, dar numai după ce și dl Spîn a părăsit biserică, vîzând și el că atari oameni nu se poate ține sinodul, apoi și „gazdele“ și „fruntași“ lăudăți de fișuica timișoreană și extințiați de mine, dimpreună cu învățătorii și partizanii ai lor, înjurându-mă după plăcă.

Acesta e casul regretabil, pentru că se jalbește președintele comiteului parochial G. Magdi și în companie cu fișuvară făcă asupra mea, acușându-mă de cinclitorul și provocătorul acestei situații, deci așa numitul Raport special e lipsit de ori-ceva adevărat, e fals și cinos și numai o îngrămadire de injuri la adresa mea.

Acest G. Magdi nu numai că n'are de față la acel sinod — și astfel nu poate fi raportor adevărat, — dar nici de cuprinse în reportul îscălit de DSA în conciu, și nu le pricepe, fiind un om plu și fără pregătiri. Celea publicată fișuica numită sunt numai subscrise de cărării și urmări fabricate, doară chiar în răria fișuicei căci afirmația lui G. Magdi și conceptul ordinar numai într-o anevoie fișuică se poate găsi.

Făcându-se în comuna Mehala un, tid compus din numeroasele familii Păsin și Gruiu în frunte cu înțeleptii și înțoșii învățători cu spcopul de a-și săpătă de preot păful, neamul, nănașul și în ritul lor, ca și parochian (afacerea e să cum la Ven. Consistoriu pentru rezolvări mi-am știut de datorință a pășii într-o rarea intereselor bisericici, și împreună cu alți oameni harnici și zelosi într-o varea binelui comunei bisericesti, a cărăi bate și a impiedica abuzurile săvârșite de acel partid. Așa și în sinodul parochial amintit mai sus, sprințini de adevărat fruntași și creștini binemeritați în nouastră eu Serbia, n'am făcut alta, să am apărat interesele bisericici, căci folosindu-mă de drepturile garantate unui membru prin statutul organic, am exceptionat pe aceia, cari au fost pedepsiți cu închisoare pentru crime, ceea-ce se poate în archivul trib. reg. din Timișoara. Dar și de ani aceastia nu și-au plătit nici unul, nici birul și astfel nu și-au făcut datorința lor față de parochie. Prin asta am cerut numai, să se respecteaza

Cântarea Moțului.

Si mai tu, murguț, la țeară,
C'ai venit alătă-seară
Cu puținică povară,
Numai că am dus la moară.

Că nu-i vreme mult de stat,
Că nutrețul să ață,
Si făina de mâncat.
Oh! nici sare de sărat!

Hai! Că de dări și-aruncuri multe,
N'avem nici găini prin curte;
Da curtea nu-mi face val,
Că acușa n'am nici cal.

Hai! Cei cu cară ferecate —
Azi poartă cercuri pe spate,
Prin orașe și prin sate;
N'au cu ce-aduce bucăte.

Cei cu cojoace cu pene
Azi umblă iarna'n ismene;
'N opinci cărpite cu ată,
Să n'alungece pe gheăță.

Așa-mi vine uneori;
Să beau otrăvă să mor
La străin după cuptor.

De ear' stau și mă gădesc,
De ce să mă otrăvesc;
Mai am zile de trăit
Si porția de plătit.

Nu te teme, Moț muntene,
Nu-i muri fără de vreme,
Va muri șamariu'ntăie,
Rămâne-ți pădurea ţie.

De: Todor Matias, cercurar din Vidra.

Poesii populare.

(Din Socodor.)
Cântă puiul cucului
Din creanga maslinului;
Așa cântă de frumos,
De răsună codru 'n jos;

Așa cântă de cu jele,
De stă apa 'n loc, nu mere,
Plugarii cu plugurile,
Grecii cu negoțurile,
Diecii cu stocurile.

Văd un diac întrăr,
Dă-mă, mamă, după el,
Că nici anul n'oi plini,
Până la voi oiu veni,
În casă nu m'oiu băga,
Numă 'n ocol oiu călcă,
Si pomii i-oiu blăstema.
Creșteți, pomi, și înflorii,
Că mie nu-mi trebuiesc;
Când mie mi-ai trebuit,
V'am săpat și v'am plivit
Si voi tot n'ajă înflorit.
Creșteți, pomi, căt gardurile
Să vă bată vînturile,
Ca pe mine găndurile.

Io m'oiu duce, maică, duce,
Unde înfloare colie;

Si n'oiu veni până-i lume.
Si m'oiu duce, maică, duce,
Unde înfloare piperiu
Si n'oiu veni până-i ceriu;
Si m'oiu duce, maică, duce,
Unde înfloare lipanu,
N'oiu veni până la anu.

Până fusei fată 'n păr,
Nu m' temui de-un fecior,
Dar dacă m'am măritat,
Mă temui de-un blăstemat.

*
Pasare din Târgoviște,
Du-te la maica la gărd;
Spune cără maica-a-șa,
Să se bage 'n ceea casă,
Că's hainele bot pe masă
Să le ieie sub suară,
Să le ducă 'ntre hotare,
Să le deie foc și pară.
Să audă maicale,
Să nu-și deie fiicele,
Cum m'a dat maica pe mine,
Unde nu cunosc pe nime,

ges, statutul nostru organic și astfel am apărăt interesele bisericii, prin urmare cred, că aceasta nu înseamnă a provoca scene turbulente, scârba și tulbureală, nici despotism și intoleranță după cum judecă cu ererii lor morboși cei dela fîtuica timișoreană și G. Magdi.

Când i-am excepționat provocându-mă la lege și motivația cu faptele lor i-am atins, percum se vede, unde i-a durut mai tare; am pus degetul pe rană, la ce ei iritați s-au revoltat asupra mea și astfel, că și nu eu am provocat tulbureala lui G. Magdi și a fîtuicei. Trebuie să deduc, că și președintele jâlbitor G. Magdi încă i-am atins rana și în durerea aceasta nevindeabilă a sa a alertat la fîtuica din Timișoara după medicină, unde aleargă și își găseac refugiu toți cei cu mușca pe căciulă.

Dacă eu i-am invins și văzmat pe nedreptul, atunci nu trebuia să recurgă la armele scandalisării revoltându-se, abierând și amenințându-mă provocând ei însăși rușinea și scandalul, pe care în mod ten-
dencios mi-l atribue mie Magdi în fîtuică ei să-și caute fiecare dreptul său pe calea legii (cum l-a căutat Grin pirindu-mă la judecătorie pentru văzmare de onoare), unde voi documenta asertările mele.

Intr-un pasaj într-oareacă acest președinte, că dacă ar scruta ale mele greșeli din tinerețe, oare avere-ăs eu loc în sinod sau la un post de încredere ea acela, la care am ajuns să trăiesc din sudsarea lor?

Dacă eu să avă stari greșeli, de sigur să fi excepționat din locul și postul ce-l ocup. Atari greșeli trebuie să descoperite, dacă au fost săvîrșite Debare-ce G. Magdi, incălitul acestor calomnii nu le amintește, îl provoc, să le facă cunoscute și să le documenteze, și până când nu va face aceasta, îl declar de calumnator ordinar.

Cunoște și cunoaștem cu toții jertfele și serviciile făcute de „bătrânul” amintit și numit în fîtuică de „potens”, cunoaștem caracterul acestuia, care nu și-a denegat subscrisea de pe obligațiunile bisericii preceum făcăne, „gazdale” laudate de prejedinte în des-nunită fîtuică nevoind să-și recunoaște la plată sumele din obligațiuni. De așa că are acest bătrân adevărată merito în lupta noastră cu Sérbi, când pentru interesele bisericii nu a crăpat nici bani, nici osteneală; faptele lui laudabile nu vor fi date uitărilă nici când de oamenii de șine și cu caracter. Aci se poate vorbi despre un rol important, nu ca și despre redactorul fîtuicei, pe care îl laudă George

Magdi, sau doară chiar el însuși pe sine, că ar avea adeca un rol important în istoria celor două decenii din urmă.

E destul să amintesc numai numele fîtuicei, pentru că îndată să cunoști pe redactorul ei din toate punctele de vedere; numai decât îți faci idee despre rolul lui important, cunoșcându-i serviciile și jertfele aduse pe altarul națiunii și bisericii noastre. Să ne ferească D-zeu de oameni cu atare rol.

Din acestea își va pată forma ONU public cetitor convingerea adevărată, că cine a provocătorul de scene turbulente, tulburătorul păcălit în popor, și răsăritoriu, eu, care am respectat legea, ori partidul Plavoinesc în frunte cu învățătorii nostri, pretinții luminători ai poporului, cari pentru că îl-am spus adevărat, său cătrănit asupra mea și cari pentru realizarea scopului și planului lor necuvintios, nescotecesc legea, astăzi poporni, umblând la puterea noptii pe la 12 oare prin casele oamenilor, cortezi și conturbându-le liniste?

In cît pentru expresiunile și epitetele, amenințările și batjocurile scăroase și cociștești, făcute la adresa mea în fîtuica timișoreană, nu mă demit a-mi face alte reflexioni, decât că „sîdul e omul”, acelea și dar testimoniu cuvenit atât școlilor președinte G. Magdi, că și concepția lui, fiind acestea potrivite și demne toate atât pentru ei, că și pentru fîtuica des-pomenită, căci atari murdării numai în cui a acesteia se pot pregăti și ală, fiind acestea armele apărării și argumentele îndatinat de combaterile ale fîtuicei.

„Raportul special” dintr-oasă încădată și declar de mincinos și calumniatorul și celea scrisă și ori ce se vor scrie la adresa mea în fîtuica aceasta le resping cu dispreț, declarând într-oareacă afacere de terminată din partea mea.

In cît în n-rul 8 al fîtuicei se raportează, că în 8 Februarie s-a ținut sinod parochial sub conducerea domnului protopop Dr. Traian Patrici, și în cît sunt amintit și eu, că văzând, că n-am trecere, am lipsit de la acest sinod, îmi țin de dorință să spune, că eu am declarat și declar și pe această cale, că până voi și, că în sinod și în comitet sunt astfel de oameni, cari sunt în stare chiar și înaintea altariului să străpunge și omor pe om, — până atunci nu mă voi prezenta între ei, dar de altcum nu-mi voi ține mâna în sin.

Că de tare să respectă în acest sinod statutul organic, dovedește faptul, că în comitet s-au ales tot persoane, cari sunt înrudiți unii cu alții, afară de 3-4.

Dimitrie Vancu.

DIN BIHOR.

Rieni, 8 Februarie 1900

Dl corespondent „Alfa” așa se vede că, poate pentru seducerea onoratului public cetitor, a datat corespondența din Rieni, atunci când aceea nu s-a putut scrie de aici, deoarece dl corespondent „Alfa” nu locuște în Rieni, — făcând întrebarea: cum a putut actualul jude comunal Martin Mihailovici ajunge de cantor-investitor în Rieni? Posteașă dl „Alfa” a întrebă aceasta dela dl protopop tractat ca inspector de școală, căci el cred că îl va spune, eu însă nu.

Cumă actualul jude comunal și de prezent ar fi și dascăl în Rieni, îmi permă dl „Alfa”, dar nu are drept, deoarece cu ocazia alegerii de antistitie comună el, adeca judele comunal, înaintea d-lui protopretor a declarat că deja a fost și abzis la dl protopop de a fi dascăl, și de la alegerile încoace nici nu fungăză ca atare. De nu crede dl corespondent, făcă întrebarea la dl protopretor care locuște foarte aproape de dumnilui. — Apoi că comuna nu a voit să aleagă investitor cum se cade, eu nu sunt cauza, pentru că de voia d-lui corespondent—ori a altuia—eu nu mă pot expune la neplăceri cu po orul alegător; și în fine că, după postă și „dorința obținătoare” exprimată prin dl corespondent „Alfa”, eu nu pot face fundații școlare; nu eu, ci starea mea materială mai slabă decât a acestora ce pot face este cauza. Dacă dl corespondent are de unde face, posteașă și facă.

Terenius Popoviciu,
notar sacerdotal.

PARTEA ECONOMICA

Prelegherea „Reuniunii economice” din Orăștie.

Balomir, 31 Ianuarie v. 1900.

Duminică, în 30 Ianuarie v. s-a ținut a doua preleghere economică, care a avut loc în comuna Balomir. Ca prelector au fost dl Ioan Mihail, mare proprietar în Orăștie și dl Nicolae Mihailă din Vineria. Amendoil au desvoltat cuprinsul temelor foarte bine. Prelegerile s-au ținut în biserică gr. or. din Balomir, din cauza că în școală n'a putut încăpă poporul adunat din loc și călăva din comuna vecină. Cuvintele de aur, explicate într-un limbaj popular, au fost de mare însemnatate pentru locuitorii

nostri, așa încât mulți din cei de față s-au mai înscris ca membri ai „Reuniunii economice”, iar alții ca abonanți la foaia Reuniunii „Bunul Econom”.

In mijlocul prelectorilor am avut bucuria a vedé și pe dl Ioan Moja, secretarul Reuniunii noastre economice, care prin vocea sa dulce și pătrunzătoare la inimă, a dat multe povești bune și folositoare în frumosul scop ce se urmărește, explicându-le cuprinsul întreg destul de lămurit și roadele imbelsugate ce poate aduce o reuniune economică locuitorilor noștri de pe la sate, și alte lucruri bune.

Astfel am aflat de bine a le aduce noi, subscrîși, în numele poporului nostru din loc tributul de mare mulțămită și recunoștință acelor înimi nobile, cari nu crăta nici jertfă, nici osteneală, pentru a pute lumina poporul nostru prin învețături morale și în bunuri materiale, dorindu-le totodată acestor iubiti fruntași, cari se interesează de imbinătățirea soartei poporului nostru,—o bună și folositoare îsbândă în scopul nobil, ce-l urmăresc.

Nicolau Suciu, Ioan Balomiri,
preot rom. invetator.

Un cuvînt cătră prietenii albinăritului.

(Urmare și fine.)

In Statele-Unite (America) chipul mai nou al stupăritului a devenit o adevărată industrie; azi chiar și în Imperiul nostru, în Austro-Ungaria, stupăritul modern sau mai nou este privit ca un izvor de bogăție și e sprințit și de guverne. Az și la noi din stupărit se face comerț bun, care se întrece cu cel din alte țări învecinate în toată privința. Se produce adeca și la noi miere și ceară — multă și bună.

Dintre toate țările vecine România este mai norocoasă în ce privește producția de ceară, îndeosebi părțile de sub poalele Carpaților, unde ceară cu 50 la sută are o aromă (miros) firească cu mult mai bună și mai placută, decât ceară din orice parte a pământului.

Atât Statele-Unite, că și țara noastră, precum și alte țări unde stupăritul mai nou e cultivat mai mult și în chip mai îmbucurător, numai lucrările împreună și însoțitorilor pot să mulțumească rezultatele dobândite; căci toți iubitorii și prietenii stupăritului s-au străduit și s-au îmbărbătat la lucru prin însotirea lor în societăți de stupări cu gândul bun de a lăsi cultivarea

Numa-un popă și-un birău,
Si-un bătut de Dumnezeu;
Numa-un popă și-un jurat,
Si un mare blâstemat.

Culese de: Sabina Oprea.

(Dela Rusca).

Frunză verde floricea,
Cine strică dragoste,
Să n'ăibă parte de ea.

Cine ne-o strică pe noi,
Pe noi, mandro, pe-amendol,
Aibă casa cucușu
Si odihna vîntului,
Că nici cuu n'are casă
Si nici vîntu țară-aleasă.

Frunză verde răcuină,
Eu sunt floarea cea strîină
Într'un mijloc de grădină,
Nu am pe nimă cu milă;
N'am nici frajă să mă plivească,
Nici surori să mă plivească;
Buriana m'a umplut,
Dușmanilor î-a plăcut.

Trandafir roșu 'nvălit,
Cu drag, mandro, ne-am iubit,
Cu jale ne-am despărțit,
Cu jale și cu năcasă
Si cu lacrămi pe obraz.
Dar de lacrămi nu bag seamă,
Că le șterg eu o măramă
Ci 'm-e frică de obraz,
Că rămâne fript și ară.

Vai, săracu neica meu,
Unde l'o dus Dumnezeu,
La mijlocul satului,
La urita dracului.

In cotunul dela deal
Este-o fată mai aleasă,
Dar nu știe nici să coase,
Nu știe schimba 'n talpete,
Știe numai să se 'mbete.

Frunză verde 'ntinerește,
Vai de-acela ce iubește;
Nici iubește, nici trăiește,
Numai că se năcășește.

'Mi-o trimis mândrușa dor
Pe frunză din via lor;
Eu i-am trimis dor de-acasă
Pe frunză din via noastră.

Du, bade, dorul cu tine,
Nu-l lăsa năcasă pe mine;
Eu-s nevastă desmerdată,
Cu dorul nu-s invăță.

Culese de: Ioan Humița.

Frunză verde de pe luncă,
Cine n'are dor de ducă,
Sede-acasă și se culcă.
Dar' eu nu pot să mă cule,
Că ce 'nsără mă tot duc,
De iubit să mă apuc.

Bună seara mândrușă,
Ce stai tristă în portiță?
Ce stai tristă supărătă
Nealbită, nespălată?
— Lasă-mă, nu mă 'ntreba,
Că-i neagră inima mea.
Că măciuță m'o sfădit,
Că vecina m'o pîrit,
M'o pîrit de multe-ori,
Că mă iubesc cu feciori;
Dar' pe dinsa nu se vede,
Cum stau seara nouă-zece

Si-o așteaptă toti pe rînd,
Până-i bărbatu la birt.

Frunză verde de pe coastă,
Cum nu-i mintea fetei proastă,
Că vine unul și-o cere,
Si ca măne-o vezî muiere.

Culese de: Iosif Ieremia, abonent.

Strigături.

Sărăji, sdrențe, căt sărăji,
Că știți earna ce pățăi.
Sărăci țigancă mea,
Mi-am trăit traiul cu ea.

Unde-i straița cu bumbiță?
Unde-i și fata popii?
Fata popii cea bătrâna
Cu măselele de lână,
Pe sub coastă Rugini,
Acolo-i fata popii!

Culese de: Ioan Humița.

NOUTATI

Arad, 16 Februarie 1900.

In consistorul plenar de azi, reșidat de P. S. Sa Episcopul Goliș, s'a decis, cu 15 voturi contra 5, a protopop al Belințului să fie înălțat în Gerasim Sărbu, profesor semiarial în Caransebes.

Te-Deum. Din incidentul iubileului P. S. Sale Mitropolitului Dr. Mihályi, Meritul nainte de amicul dl protopop G. Teleu a servit în biserică gr.-cat. din loc un Te-Deum, la care au participat toți credincioșii gr.-cat. români din loc. S'a trimis d'ameni o adresă de felicitare înălțului prelat.

Examene de calificare preoasă în Arad. Prea Sântia Sa Dif. Sf. Goldiș anunță, că examenul de calificare cu candidații la preoție, rescris prin Statutul organic și prin regulamentul special, se va juțe Marți 15/27 Februarie a. c. în localitatea iadinață, cu începere la ora 9 înainte de ameazi.

Dela nouă parochie din Panciova. Ni-se scrie din Panciova, că uminecă, în 30 Ianuarie st. v. (11 sbr. n.) a. c. s'a îndeplinit în chip membratorese sfîntirea capelei românești din nouă parochie românească acolo. Bucuria credincioșilor noștri din Panciova cu acest prilegiu membratorese și de mult așteptat a fost mare, căci prin asta dată și-a fost, în de din urmă, și lor să-și vadă visul împlinit. Astăzi își au și dinșii parohia lor națională, care cu zile de uminecă trecută și-a început activitatea sub conducerea bunului părinte Iosif Stroia, căruia îl dorim viață plină și roade bune pentru înaintarea în lătură și în morala creștină a credinciosilor, pe cari îl-a primit în pădure.

Alegere de notar va fi la 21 februarie n. in Secusigiu. E de doruri să concureze căt mai mulți Roșii, ear' sătenii comunei fruntașe să poarte brav și să aleagă Român!

Să nu cumpărăm dela străin! Sub numele titlu din comuna Vraniu ni-se scriu următoarele: Noi Români suntem de viuă, că tot prigonesc atâja dușmanul și îl bat joc și noi la tot pasul. Noi nu prea ținem unul mai mult dintre noi, deși tot suntem frații, ar fi datorința noastră, ca să ținem mai mult la cel mai deaproape al nostru, care este Românul. Noul înălțat din contră, ajutănumi și îmbogățim tocmai pe cel străin, noi. In "Tribuna Poporului" ni-sau dat stule staturi ca să nu cumpărăm lucrurile dela străin, când avem prilegiu să cumpărăm dela oamenii de al nostru, dar' să vede, că sfatul bun nu prea vrea să îndă. Înă și astăzi mulți Români ocoleșc pe un lîmân și cumpără dela străin cări atât de mult ne jupoie. Mulți apoi și din neprincipale aleargă cu banul la străin, deși dela biserică și neguțătorii nostri Români tot una putem avea marfa și mai bună și ușoară. În multe comune s'a văzut cum că un sfreant numai cu flueriță gură și așezându-se în comună, peste pîrva enă s'a făcut proprietar — ba mai mult și domn pe la comitat. Ear' noi îl sămătuim și domn pe la comitat. Ear' noi sămătuim și de el și de toată lumea străin!

Sfătuiesc deci și eu pe toți căți ce să "Tribuna Poporului", că să nu-și mai pede banul în punca străinului, că România dela Român să cumpere, căci el este binele nostru și de-o lege cu noi, ear' nu mănuș!

Iosif Jeremia.

Poporul recunoștește. Din Vâlcea năște seriu următoarele: Comuna noastră este o comună cam la 500 (cinci sute) numere: Români și Nemți. Ea se află între locuri deosebite, și numai prin locurile cele deosebite sunt cam vr'o 80 de numere. Rindul la noi se poartă așa, că la ziua Crucii, la ajunul Nașterii și la Botezul Domnului umbila preotul cu crucea la fiecare casă. Eu suntem în vîrstă și numai rare ori îmi aduc ominte să fi umblat preotul cu crucea pe locurile noastre cele deosebite, deoarece mai totdeauna vremea e neplăcută, și atunci pe deșert și greu de umblat. Acum însă năște Dumnezeu un preot vrednic de toată lauda cu numele Petru Popescu. Am văzut până acum multe lucruri plăcute săvîrșite de dinsul. Așa la ajunul Nașterii Domnului, deși era o zi foarte aspiră, cu ploaie, cu nea și cu vînt de țări era groază să ești din casă, totuși părintelui nostru Petru Popescu nu-i pasă de vremea cea grea și urâtă, ci cu sfârșita Cruce în mâna, dă aleargă pe locurile deosebite și intră la casa fie căruil creștin, cântând cu bucurie Nașterea Domnului, spre cea mai mare și noastră bucurie. Dumnezeu să-n îl țină încă mulți ani. Un Vâlcean din deal.

Hoț de doman — mort în temniță. Cunoștește notar hoț Zuchárás József, care sume mari de bani furase și cheamăse din avere comunei Feketegyarmat și din bani comitatului Arad, — a murit zilele trecute în temniță din Vâlcea. Cum se știe, el fusese osândit la robie pe mulți ani de zile. N-a ajuns însă să-și ispășească înțregă pedeapsa, deși era un om trupesc căt un munte.

Produse și petreceri. Petrecerea meseriașilor din Arad. Secția meseriașilor "Asociației Naționale Aradane" arangiază mână, Sâmbăta în 5/17 Februarie 1900 în sala ospătării I. "Mitténium" din loc petre creș socială cu joc, la care, în numele comitetului arăgior, invită Petru Trața, director primar. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare 60 fileri de persoană. Venitul curat e destinat fondului meseriașilor, al "Asociației Naționale" din Arad.

Concert. Corul vocal gr.-or. român din Illadia arangeră Duminecă, în 6/18 Februarie 1900 în salonul lui D. Corcan, concert în favorul bisericii de acolo. Programa: I. Cântări: "Earna", cor bărb. de Porumbescu; "Drăcusorul", poesie de P. Dulf; "Lelea vîzăză", sextet de Măiclescu; "Groza", poesie de V. Alexandri; "Hal ileana", sextet de Măiclescu; "Stință", duet, cântat pe flaută; "Arcanul", cor bărb., de Vasilescu. II. Teatru: 1. "Vîndutul mamăi", comedie pop. într'un act de Lupulescu; 2. "Vecinătatea periculoasă". piesă teatrală într'un act, de Trocar. După teatru joc. Începutul la 8 ore seara. Intrarea: locul I. 1 cor. și 20 fl.; locul II, 80 fl.; locul III de stat 60 fl. Comitetul.

Casina română din Bozovici invita la petrecerea cu joc ce va aranja în 3 Martie n. 1900 în localitatea sa proprie. Prețul de intrare pentru membri 80 fl.; nemembri 1 cor. de persoană. Începutul la 8 ore seara. Comitetul.

Corul vocal bisericesc gr. or. român din Bencecul român arangiază în 13/25 Februarie 1900 concert împreunat cu piesă teatrală "Sărăcie lucie" și joc în localitatea scoalei de acolo. Începutul seara la 8 ore. Intrarea de persoană 50 cr. Venitul curat e destinat pentru fondul corului. Suprasolvirea se primește cu multă înțăță. Se vor juca în pauză "Calușerul" și "Bătuta". Comitetul.

Himen. Dl Ioan Banciu și doșoara Sabina Florin, anunță cuununia lor, care se va celebra Duminecă, în 18 Februarie st. n. 1900, la 12 ore m., în biserică cea mare din Seliste. -- Trimitem sincere felicitări!

Foaie ungurească dispărută. Foaia ungurească "Aradi Hétföi Ujság", care apără de căci și ană în Arad în fiecare Lună, — a încetat să mai apară.

Daruri pentru biserică. Ni-se scrie, că la stăruința dului preot Stefan Feteu din comuna Apateul-român, locuitorul buzel și generosul George Frai și Mihai Szabó, amândoi de religiunea evanghelică din numita comună, au dărui pe seamă bisericii române gr. ort. din Apateul-rom. considerabilă sumă de 400 coroane. O faptă aceasta, care se laudă de sine.

Orașul. "Tîrpuș", ziar conservator, în numărul său de Duminecă, scrie:

"Aseară, la orele 7 și jumătate, o numerosă delegație de cetățeni ai capitalei, din toate breslele și originile de peste munți, dar azi toti cetățenii români, s'a prezentat acasă la dl Take Ionescu, ministru finanțelor, spre a-i mulțumi pentru modul înțelept și patriotic, cum a rezolvat chestiunea rentei scoalelor române din Brașov.

După prezintările ce au urmat, dl Vasile Mandreanu, directorul gimnaziului Cantemir, a rostit o frumoasă și insufletită cuvântare, aducând sinceră omagiu de re cunoștință dului Take Ionescu pentru căldura și inima pusă în rezolvarea acestei atât de grele și importante chestiuni.

Dl Take Ionescu, miscat de această atenție, a mulțumit delegației prin căteva cuvinte adânc simțite, apoi după căteva minute de convorbire, membrul delegației au plecat satisfăcut că au avut prilejul să dă d-lui Take Ionescu tributul lor de recunoștință.

Buna înțelegere. Ni-se scrie din comuna Iam, că în 30 Ianuarie st. v., la propunerea d-lui preot G. Saciu, a fost alese în unanimitate membru în sinodul protopopesc dl învățător Stefan Draghiș, iubit fără excepție de întreagă comuna.

Două întimpinări. Privitor la învinuirea, ce li s'a facut în numărul din 22 Ianuarie a. c. al "Tribunei Poporului", dl învățător P. Mihail și judele comunal Rîsa Ursu, amândoi din Toraclu-mic, ne trimis întimpinări, în care desemnă spusele corespondenții și declară, că dinșii nici odată n-au fost și nu sunt contrarii corului din acea comună. Din contră l-au sprinținit și dinșii și doresc dia înimă înaintarea și desăvârșirea lui.

El și scoala populară la monumentul mașrelui Andrei. Învățătorul dirigent Iuliu Vuia și elevii săi, au contribuit pentru monumentul mașrelui Andrei Baron de Saguna 6 coroane și 30 bani. Deoarece că toți să ridice în popor și în tinerime cultul bărbătilor noștri maritați așa precum s'a facut pînă în viața lui.

Cor de școală. Ni-se scrie din Jujtura: Cu prilejul serbătorilor din anul acesta, în biserică gr. or. română de aici, a cântat corul școlarilor în duet (în două voce) conduși și însoțiti de hărnicul nostru învățător Petru Russu. Deși dinșii și în comuna noastră numai de vîrstă cîteva luni, totuși s'a sălit și arăta că este vrednic de chemarea sa. Locuind eu aproape de școala, adeseori am avut prilegiu să intru pe la școală și m'am mirat mult și de ținuta domnului învățător, cum numai prin cuvinte blânde se adresează către copii, nu că altii cu bătăi și vorbe urite. Eu am nădejde, că înțețul nostru învățător, și mai departe va căuta întru toate a face numai bine poporului credincios din comuna Șuștra. — Un credincios din Șuștra.

Neeroaloage. Ni-se trimite următorul trist anunț: Subsemnatul cu inimă frântă de durere anunță amicilor și cunoșcaților, că iubital și neînțiatul lor frate Ioan Predoviciu, sub-jude regesc. Sâmbăta în 10 Februarie, s'a mutat la cele vecinice în etate de 37 ani în Nyárad Szereda. Rămășițele pămîntești ale scumpului defuncț se vor depune spre vecinica odihnă, Luni în 12 Februarie a. c. la oarele 3 p. m. Ocașia Sibiuului, 10 Februarie n. 1900. Aurel Predoviciu, fratele Elisaveta Oprisor n. Predoviciu, soră.

Juliu Pipos, doctorand în drepturi și vice-notar la tribunalul din Sibiu, fiul dlui Petru Pipos, jude de tabă în pensiune, a răposat în 11 Februarie n. c. abia în anul a 27-lea al vieții.

Greu încercatelor familiilor trimitem sincere condoleanțe, ear decedaților fie-le tertiua usoară!

Bibliografie. A apărut în tipografia Ciureu et Comp. din Brașov "Chiemarea învățătorului" cu o "Programă specială a oarelor pe săptămână" de la școala cu un învățător, de I. Bota.

Se afli de vînzare la librăria Ciureu în Brașov, la librăria archid. în Sibiu și la autor în Cetatea u. p. Tövis. Prețul 44 filer.

Se afli de vînzare o casă în Recas cu 8 chilii, ear în curte (ocol) două case separate cu 5 chilii, pivnișă (podrum) bună

înălțat în tot Recasul nu se afă așa acomodată și că nici odată nu conține apă; grădina la casă cu pomi și cu vie și o altă grădină afară în hotar. Deslușiri mai deținute se pot căpăta în Recas la doamna vîdovă proprietăreasă Eufemia Stanisavlevici.

Rachiul bun de prune, ars de două ori, se găsește de vînzare la dl Partenie Draghiș, în Halmagiu (Nagy-Halmág), cu prețul de 50 cr. litrul. Vinde mai puțin 100 litri. Cantitatea 10 litri. Din acestea 6 litri are șaria de 50 litri, ear' 4 litri. 48 litri, și așa tot mai sus.

Poșta redacției.

Speranța. Se va publica curând, cu mici îndreptări. Preferim să ne trimitem noutăți mai scurte. și romanul va fi bine printat.

I. Roja. Peșica. S'a rectificat deja. Sicău. Nu luăm în socotință decât scriorile subscrise.

Regulus. Dacă sunt bune, poți cere 2 fl. pentru o costă.

D lui i-c. Din Bihor: Deoarece vreai să răspunzi acușărilor din "Tribuna", trebuie ca și respunzul "Tribunei" să-l adresezzi.

D-lui "Un reprezentant" în Vîz Szt. Mihály: Chestia e atât de locală, încă ar fi cel puțin o mare greșeală să se publice în gazete. Aceasta numai acolo, acasă, trebuie aplanată.

Crestinul adevărat în Sasca-montană: Dacă aveți ceva cu preotul d-voastră, căutați lecuire la Consistoriu; aceasta e calea cuvenită.

ULTIME STIRI

Răsboiul. Întreaga Engleză este într-o mare fierbere. De pe câmpul de răsboiu tot stiri rele! Astfel alătări a venit stirea, că la 11 Februarie Buril după o luptă crâncenă au bătut pe generalul Clement, care cu pierderi mari a fost silnit și fugă din Răsboiul. Trupele engleze de sub comanda acestui general sunt atât de frânte, că s'au retras din naintea Burilor de pe toate locurile ce luană dela anul nou încoacă.

Se telegrafează de asemenea, că atât orașul Kimberley, cât și Ladysmith nu mai pot să oducă, deoarece locuitorii de mai multe zile se nutresc numai cu carne de cal.

Az dimineață au venit stiri și despre invignerii (?) de ale Englezilor. Trebuie să primim însă cu oarecare rezervă stirele acestor, trimise de generalismul Roberts, căci înșești telegramele engleze spun că locurile strategice (?) au fost ocupate (langă Dekilsfried, pe rîul Riet, ear nu Modder-River) fără mare rezistență din partea Burilor. Va să zică și vorba de locuri, cărora Burii nu le dau mare însemnatate.

Telegramele engleze spun apoi și ele, că Burii așteaptă pe Roberts în locuri întărite strănic!

Despre generalul French, care nainte cu patru zile suferise bătăie, se scrie că în sfîrșit a putut trece apa Modder-Rier, langă Klipdrift. Burii nu s'au bătut împotriva lui.

Să nu fie deci și astă o cursă ca și cea în care a căzut la Tugela generalul Buller.

Din Mafeking se telegrafează cu data de 15 Februarie, că Burii bombardază în mod ingrozitor orașul.

Eată telegrama din urmă:

Londra, 15 Februarie. Eri s'a ținut o mare adunare la Westminster, în care s'a protestat ca să se urmeze răsboiul.

Editor: Aurel Popovici-Barclanu.
Red. respons.: Ioan Russu Sîrlanu.

Calendarul „Bibliotecii Noastre pe anul 1900”, întocmit de dl E. Hodoș, apărut cu un interesant cuprins. În partea literară cuprinde lucrări de Eminescu, Coșbuc, Alexanđri cu portretele acestor trei mari poeți. Afară de aceasta mai publică amintiri din 1843; Avram Iancu în 1852; Dile economiei de casă: Cum se coace pânea bună? Apoi anedote și haza Pe lângă partea calendaristică se află *numele tuturor preotilor și învățătorilor* din diecesa Caransebeșului, precum și regulamentul pentru face rea examenului de calificare la Institutul pedagogic din Caransebeș. Prețul unui exemplar: 28 cr., plus porto 5 cr. A se adresa a: E. Hodoș Caransebeș.

„Revista Economică”, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare la 10 zile către lună în Sibiu sub direcția Dr.-ului Cornel Diaconovică. Nrul 12 (Anul I), din 10 Decembrie a. c. are următorul cuprins: La finea anului. — Ridicarea schimbului, de I. Vătăsan. — Introducerea

obligatoare a valutei de coroane. — Închierea anuală a conturilor la bănci, de I. Vătăsan. — Despre negocierea efectelor, de I. Popescu. — Jurișdictiune: Decizii curiale: Transferarea de acțiuni nominative, Bonul, Provisiunea, Cambia, Prescripția. — Afaceri de dare: Banchete noi de cambii. — Agricultură Situația agricolă, Altoi gratuită, Provisiuni de viață de vite. — Revista financiară: Reducerea etalonului Bancii austro ungare, Situația, Notarea procentuală a fețelor în Boletinul oficial al Bursei din Viena. — Cronică: În amintirea lui Stroescu, „Pămînt și națiune”. Deposite de stat la bănci, Ridicarea procentului pentru depozite în Viena, Valuta nouă. — Literatura economică: Anuarul financiar. — Bibliografie. — Trageri la sorti. — Amortisori. — Bursa de efecte din Viena și Budapesta. — Bursa de efecte din București. — Bursa de mărfuri din Budapesta. — Inserții.

ca prim calendar scos în tipografia noastră a apărut tocmai acum cu ilustrații, cu un bogat și variat cuprins literar.

Calindarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim calendar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrații, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. poro postal.

Doritorii do a și-l procure sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului”

La comande mai mari de 10 exemplare

dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului”

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atenția on. proprietari de pămînt și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condiții foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisatoriale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerare, convertește datorii vechi, de asemenea la dorință anticepez de la mine cheltuielile de întabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numerosi însă i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pămînt și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină incredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4/0 4¹/₂ și 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 220 — 64

Szücs F. Vilmos

ARAD, Făt-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

A apărut

și să află de vînzare la administrația „Trib. Poporului”

următoarele opuri:

1). „Calendarul nostru” — pe 1900. prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	cor. — 60 fil
2). „Amicu Poporului” — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.— ”
3). „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcăleanu, prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 2.— ”
4). „Judecătoriile cu jurații” — de Teodor V. Păcăleanu, prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 80 ”
5). „Libertatea” — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcăleanu, prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 2.— ”
6.). „Principiile politicei”, după Dr. T. de Holtendorf, de T. Păcăleanu — prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 4.— ”
7.). „Caractere morale” — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 2.50 ”
8.). „Răsboiul pentru neatârare” și „Povestea unei coroane de oțel” ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului „Coroanei”	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.20 ”
9.). „Din vremuri apuse” — de Judita Secula născ. Truția — prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.60 ”
10). „Vieritul” — de Petru Vancu, prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.— ”
11). „Teoria Lramei” — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 3.60 ”
12). „Juvenilia” — de Sextil Pușcariu. Preț:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.60 ”
13). „Cuvântări bisericești” — traduse de Ioan Genț. Preț.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 5.— ”
14). „Priveag” — de Ioan Iosif Sceopul, preț	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.50 ”
15). Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Wilhelm Niemandz prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.20 ”
16.). „Liturgia Stului Ioan Crisostom” (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățător în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sârbatori. Pe lângă acestea mai conține irimoase pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar să redus de la 6 la 5 coroane.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.20 ”

La comande să se mai adauge de fiecare op 10 fileri spese postale.